

Dominika Hofman, Łukasz Tomczyk

DZIAŁALNOŚĆ LATARNIKÓW POLSKI CYFROWEJ RÓWNYCH SZANS JAKO INNOWACYJNA FORMA PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU CYFROWEMU

Wstęp

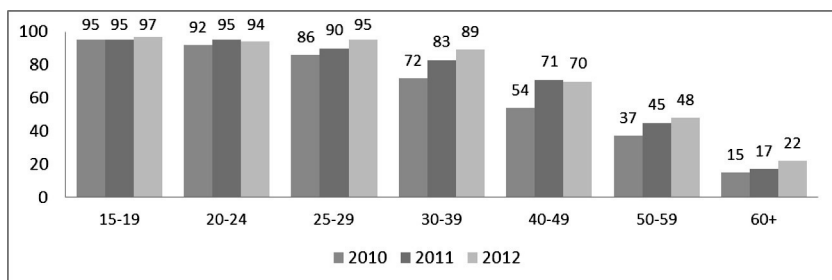
W dobie intensywnego rozwoju społeczeństwa informacyjnego szczególnego znaczenia nabiera edukacja osób zaliczanych do grona wykluczonych cyfrowo. Poprzez instytucjonalne (np. szkoły, uczelnie, NGO) i pozainstytucjonalne formy kształcenia (np. wolontariat) część społeczeństwa skazanego dotychczas na marginalizację uzyskuje możliwość nabycia niezbędnych kompetencji umożliwiających pełnowartościowe włączenie się w coraz bardziej z informatyzowaną przestrzeń społeczno-techniczną. Intensywne przeobrażenia techniczne doprowadziły w chwili obecnej do zróżnicowania społeczeństwa ze względu na posiadanie kompetencji cyfrowych na trzy zasadnicze grupy (Tomczyk, 2008, s. 397):

- *E-obywateli* – posiadających niezbędne kompetencje na różnym poziomie zaawansowania umożliwiające korzystanie z e-usług;
- *Wykluczonych cyfrowo realnie* – zalicza się do tej grupy osoby nieposiadające umiejętności oraz dostępu do infrastruktury informatycznej, co znacząco odbija się na jakości życia jej członków – typowy przykład wykluczenia cyfrowego (np. osoby w wieku produkcyjnym – pokolenie 50+);
- *Wykluczonych cyfrowo pozornie* – nie posiadają umiejętności, aczkolwiek dla tej społeczności produkty informatyczne nie mają żadnego znaczenia, a propagowany styl życia związany jest z materialnym – fizycznym odniesieniem do usług i informacji (znaczna część osób w wieku poprodukcyjnym).

Analizując zagadnienie podziału społeczeństwa informacyjnego, warto powołać się na aktualne badania z serii „World Internet Project WIP 2012”, dzięki którym można zauważyć, że (Por. WIP, 2012, s. 6–31):

- prawie 2/3 Polaków posiada dostęp do Internetu, jednakże istnieje zależność pomiędzy wykształceniem i wiekiem. Obie zmienne powodują, że im starszy lub mniej wykształcony respondent, tym mniejsze prawdopodobieństwo, że korzysta z Internetu,

- 1/3 osób nie korzysta z Internetu, ponieważ nie są zainteresowani e-usługami,
- paradoksalnie prawie połowa osób niebędących użytkownikami sieci korzysta pośrednio z e-usług poprzez osoby z najbliższego otoczenia,
- większość osób niebędących użytkownikami nie ma poczucia straty i nie planuje rozpoczęcia korzystania z dobrodziejstw nowych mediów,
- obecność w miejscu zamieszkania cyfrowych autochtonów zwiększa sporadyczność korzystania z Internetu wśród cyfrowych imigrantów,
- osoby niekorzystające z Internetu twierdzą, że poprzez bycie offline oszczędzają czas i pieniądze oraz że nie doświadczają ich negatywne aspekty cyberprzestrzeni,
- na przestrzeni lat zauważalny jest systematyczny, aczkolwiek powolny wzrost użytkowników zaliczanych do grupy cyfrowych imigrantów. Stan ten związany jest z dwoma czynnikami takimi jak: podnoszenie kompetencji cyfrowych przez wspomnianą grupę oraz poprzez zjawisko zastępowania pokoleń.

Rys. 1. Korzystanie z Internetu w Polsce w latach 2010–2012

Źródło: WIP, 2012, s. 12.

Metodyka projektu Polska Cyfrowa Równych Szans¹

W ramach projektu systemowego „Działania na rzecz rozwoju szerokopasmowego dostępu do Internetu” współfinansowanego w ramach VIII osi priorytetowej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (MAC) oraz Stowarzyszenie Miasta w Internecie podjęły działania polegające na dotarciu z cyfrową edukacją do 2500 polskich gmin, a także wspieraniu samorządów w rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, umożliwiającej szybki przepływ danych. Jak podkreślają autorzy projektu, brak umiejętności korzystania z nowych mediów prowadzi do marginalizacji w wielu obszarach, ponieważ za pomocą Internetu nie tylko można wykonać wiele czynności, lecz coraz więcej usług dostępnych jest

¹ Niniejszy podrozdział jest częścią artykułu (Tomczyk, 2013) – w druku.

jedynie poprzez sieć. W dobie kryzysu ekonomicznego mocno podkreślony zostaje również aspekt oszczędności, polegający na integracji cyfrowej, dającej możliwość uczestnictwa wyedukowanego społeczeństwa w e-administracji, e-handlu, e-usługach (PCRS, Notka prasowa, 2012, s. 1–2).

Niepowtarzalność działań w ramach projektu Polska Cyfrowa Równych Szans polega na idei, aby głównymi propagatorami edukacji cyfrowej byli konkretni ludzie, usytuowani w danym środowisku lokalnym. Do końca 2012 roku przeszkolonych zostało ponad 2600 trenerów określanych mianem „latarników”, będących edukatorami w poszczególnych gminach. Ich nabór prowadzony był głównie za pomocą Internetu, zaś same szkolenia odbywały się w wielu polskich miastach. Po ukończeniu dwudniowego, intensywnego kursu przyszli trenerzy zostali, według założeń projektowych, wyposażeni w wiedzę, materiały szkoleniowe oraz środki dydaktyczne. Główny nacisk w trakcie szkoleń, zgodnie z deklaracją pomysłodawców akcji, położony został na metodykę nauczania osób wykluczonych cyfrowo w zakresie technologii informacyjnej. Po odpowiednim przeszkoleniu latarnicy wzięli udział w konkursie polegającym na opracowaniu „Lokalnych Planów Edukacji Cyfrowej”, z których 200 najlepszych projektów zostało sfinansowanych.

Główne założenia projektu koncentrują się na dwóch najistotniejszych aspektach: wyposażeniu osób e-wykluczonych w kompetencje oraz wsparcie w stworzeniu i realizacji projektów inwestycyjnych w gminach. „Twarda” strona projektu obejmuje przygotowanie opinii, analiz i ekspertyz prawnych, ekonomicznych, technicznych, źródeł finansowania, modeli współpracy, przygotowanie wzorów dokumentów niezbędnych do budowy infrastruktury w ramach działań 8.3 lub 8.4 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, a także Regionalnych Programów Operacyjnych (PCRS, Notka prasowa, 2012, s. 2–4). Grupy szkoleniowe dobierane były w sposób umożliwiający efektywną pracę (maksimum 20 osób), zaś same osoby uczestniczące w spotkaniach trenerskich dzielą się swoimi spostrzeżeniami na stronie projektu (latarnik.mwi.pl/szkolenia/relacje-zeszkolen).

Przygotowanie do bycia trenerem osób dorosłych w zakresie ICT według koncepcji Latarników Cyfrowej Polski

Szkolenia latarników zostały zaplanowane jako wiodący etap projektu Polska Cyfrowa Równych Szans za sprawą zespołu ekspertów skupionych pracujących w Stowarzyszeniu Miasta w Internecie. Ich głównym celem było przygotowanie uczestników (wolontariuszy) do samodzielnej działalności latarniczej na gruncie lokalnym. Realizacja przedstawionego celu nastąpiła poprzez wyodrębnienie trzech etapów szkolenia składających się z: przedstawienia koncepcji programu PCRS i dokonania charakterystyki działalności latarniczej, wyposażenia osób biorących udział w szkoleniu w praktyczne kompetencje przydatne do wspierania osób wykluczonych cyfrowo oraz ostatni etap

polegający na integracji uczestników mających z upływem czasu przyczynić się do wzmocnienia działań zespołowych.

Na cały cykl składały się dwa dni podstawowego szkolenia, które kończyło się zdobyciem Certyfikatu Latarnika Polski Cyfrowej oraz uczestnictwem w dwudniowym ogólnopolskim zjeździe. Ponadto wolontariusze uzyskali możliwość udziału w jednodniowym spotkaniu regionalnym, w ramach którego zorganizowane zostały indywidualne konsultacje i szkolenia dotyczące problematyki związanej z bieżącą działalnością latarniczą, m.in.: współpracy z trudnym uczestnikiem, budowy sieci kontaktów, zasad współpracy z władzą lokalną, regionalną i organizacjami pozarządowymi oraz promocją w mediach. Cykl ten uzupełniony jest kursem e-learningowym, który będzie miał na celu przypomnienie latarnikom wniosków pojawiających się podczas szkolenia podstawowego (2-dniowego).

Tak skonstruowany blok szkoleniowy pozwolił uczestnikom na wypróbowanie poznanych metod w praktyce, ich rewizję, a następnie omówienie w trakcie kolejnych spotkań w regionie. Rozwiązanie to gwarantuje lepsze zapamiętanie zrealizowanego materiału, a także wzmocnienie umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie podstawowego szkolenia. Dodatkowo cykl szkoleniowy daje trenerowi możliwość poznania innych uczestników, dzięki czemu poprzez interakcję mają szansę bardziej dopasować swoje działania do potrzeb, umiejętności i posiadanej dotychczas wiedzy, co z kolei przekłada się na podniesienie skuteczności projektu.

Organizatorzy projektu Polska Cyfrowa Równych Szans zadbali o to, aby w ramach cyklu szkoleniowego znalazły się elementy wpływające na zwiększenie zaangażowania i motywacji latarników, m.in.: 200 grantów przyznanych za najciekawsze pomysły, publikacje relacji ze szkoleń, które latarnicy prowadzą dla osób wykluczonych cyfrowo, wręczanie wyróżnień dla najbardziej aktywnych latarników, wyjazdy studyjne m.in. do Londynu, w tym spotkanie z przedstawicielami Age UK i Go on UK oraz możliwość poznania brytyjskiej kwatery Google, a także wycieczka do Brukseli.

Szkolenie przygotowujące latarników do pracy z osobami starszymi oparte zostało o koncepcję nauki przez doświadczenie. Szansę na jej realizację dała metoda warsztatowa, sprawiając, że każdy uczestnik stał się osobą, która ma wpływ na to, co dzieje się w trakcie szkolenia, będąc współtwórcą pracy dydaktycznej. Szkolenie miało na celu kreować przestrzeń do tego, aby wykorzystać wiedzę, dotychczasowe doświadczenie i emocje uczestników. To sprawiło, że każdy mógł się zaangażować, a poprzez owo zaangażowanie przyswajając więcej treści, wzmacniać praktyczne kompetencje potrzebne do pracy z osobami wykluczonymi cyfrowo, niż gdyby to miało miejsce podczas tradycyjnego szkolenia z przewagą metod pasywnych czy też tradycyjnego wykładu.

W celu utrzymania uwagi uczestników na jak najwyższym poziomie, zastosowano urozmaicone metody pracy. W trakcie szkolenia wykorzystywane

były: ćwiczenia oparte o pracę w grupie, burza mózgów, mapy myśli, scenki wymagające od uczestników wejścia w określoną rolę, analizy różnych przypadków, gry symulacyjne. Dodatkowo w ramach bloku poświęconego przekazaniu latarnikom wiedzy merytorycznej na temat projektu Polska Cyfrowa Równych Szans zastosowano formę krótkiego wykładu oraz wykorzystano materiały multimedialne: wideo, prezentację, test on-line.

Szkolenie podstawowe podzielone zostało na dwa dni. W pierwszym dniu były trzy bloki składające się z: wstępu i integracji uczestników, zaprezentowania merytorycznych założeń projektu Polska Cyfrowa Równych Szans, wprowadzenia do tematyki jak i czego uczyć osoby dorosłe, wykluczone cyfrowo. Drugi dzień również podzielony był na trzy części związane z: aktywnym słuchaniem, latarniczymi studiami przypadków, planowaniem najbliższych działań edukacyjnych.

Szkolenie podstawowe – założenia metodyczne

Pierwszy blok rozpoczynał się od wstępu, w ramach którego mieściło się przywitanie uczestników, wprowadzenie głównego celu szkolenia, zdefiniowanie tożsamości latarnika, poprzez trzy hasła: jest wolontariuszem, działa lokalnie i wspiera osoby 45/50+ w korzystaniu z internetu oraz zaprezentowanie planu działań na najbliższe dwa dni. Element ten miał na celu zbudowanie pierwszych ram pojęciowych, ułatwiających dalszą komunikację.

Kolejna część szkolenia poświęcona została integracji grupy. Blok ten rozpoczynał się od elementu, jakim jest przedstawienie się uczestników. Jego celem było nieinwazyjne poznanie się i zdobycie podstawowych informacji o członkach grupy. Kolejno przewidziano pobudzenie do współpracy oraz budowę poczucia bezpieczeństwa w grupie, poznanie imion oraz ćwiczenie pt. „poszukiwanie ludzkich skarbów”. Następnie uczestnicy szkolenia wykonywali zadanie pt. „Cenzus”, polegające na tym, że podzielono grupę na 4-osobowe zespoły, które miały za zadanie wypisać na dużej kartce jak największą liczbę elementów łączących wszystkich jej członków oraz znaleźć jak największą liczbę elementów wspólnych. Dodatkowo każda osoba z grupy miała jako cel napisać na kartce cechy unikatowe, charakterystyczne tylko dla niej samej. Uczestnicy mogli wykonać tę część również w formie metafory, np. kwiatka (w środku elementy wspólne, na płatkach indywidualne). Po zakończeniu prac przedstawiciel każdej grupy prezentował na forum efekt końcowy.

Po wprowadzeniu i integracji następowało przejście do etapu badania oczekiwań. Pretekstem wprowadzającym do rozmowy na temat oczekiwań było ćwiczenie „dotknij ściany”. Uczestnicy stawali w kole, każdy z nich wybierał jakiś punkt w pomieszczeniu, który był na wysokości jego oczu, nie zdradzając na co padł wybór. Następnie, trzymając się cały czas za ręce, na hasło „start” każda osoba musiała dotknąć wybrany przez siebie punkt.

Początkowe zamieszanie, chaos i pokaz sił zastępowała po pewnym czasie rozmowa, ujawnienie wybranych przez każdego punktów i ustalenie planu działania. Tym sposobem cele indywidualne jak i zbiorowe zostawały zrealizowane. Po zakończeniu ćwiczenia następował etap refleksji nad własnymi oczekiwaniami względem szkolenia w kontekście bycia latarnikiem. Były one zapisywane przez każdego z uczestników na karteczkach samoprzylepnych i przyklejane na wspólną tablicę. Sprecyzowanie indywidualnych celów na początku szkolenia pozwalało uczestnikom na dokonywanie bieżącej selekcji materiału, koncentrację i zgłębianie tematów dla nich najważniejszych.

Ostatnim elementem wstępnym była budowa kontraktu, który określał czynności, które w poszczególnych warunkach są odpowiednie i nieodpowiednie w odniesieniu do innych uczestników szkoleń. Kontrakt, który członkowie zawierali przed przystąpieniem do pracy w grupie w znaczący sposób usprawniał ich udział w szkoleniu, tym samym przekładając się na realizację wcześniej określonych celów.

Druga część szkolenia dotyczyła merytorycznej części projektu Polska Cyfrowa Równych Szans i została podzielona na trzy etapy:

- Ukazanie zjawiska wykluczenia poprzez quiz;
- Przedstawienie stosunku osób wykluczonych cyfrowo do nowych mediów poprzez projekcję filmu;
- Przedstawienie idei projektu Polska Cyfrowa Równych Szans.

Podczas kolejnej części szkolenia nastąpił powrót do metod warsztatowych. Pierwsze z ćwiczeń w tej części szkolenia pt. „Bambus” polegało na tym, iż grupa latarników, stojąc naprzeciwko siebie z wyciągniętą prawą ręką, miała za zadanie położyć bambusowy kij na podłodze, nie upuszczając go. Zadanie udawało się z reguły zrealizować dopiero za trzecim, czwartym podejściem. Podczas omówienia ćwiczenia poruszany był temat wyciągania wniosków z porażek oraz nauka przez doświadczenie. Celem ćwiczenia było pokazanie, że uczenie nie musi opierać się tylko na jednostronnym przekazie, ważne jest zapewnienie grupie przestrzeni do doświadczenia, ponieważ wtedy, angażując emocje, człowiek uczy się najwięcej.

Na kolejnym etapie, pracując w grupach, każdy z zespołów miał za zadanie stworzyć listę dobrych i złych praktyk, zastanowić się, czego warto uczyć, a czego nie oraz jakie aplikacje, strony, narzędzia pokazywać, aby możliwa była nauka przez doświadczenie. Podczas omówienia poruszany był temat dopasowania zrealizowanego materiału do zainteresowań członków grupy uczących się, gdyż zastosowanie tego typu działania zwiększa szansę na zainteresowanie ich Internetem, wzmacnia motywację do nauki i tym samym podnosi skuteczność działań latarniczych. Celem tego ćwiczenia było również uruchomienie dyskusji nad stworzeniem katalogu dobrych pomysłów na scenariusze zajęć.

Najważniejszym ćwiczeniem w ramach trzeciego bloku była gra symulacyjna pt. „Budowa mostu”. Ćwiczenie to miało na celu pokazanie uczestnikom grupy, że aby pracować z ludźmi, trzeba ich najpierw poznać i zrozumieć ich potrzeby. Podczas omówienia poruszone zostały następujące kwestie:

- ograniczające przekonania i założenia na temat drugiej strony,
- różnice wynikające z kultury, doświadczenia, prywatnej sytuacji danej osoby,
- integracja i poznanie grupy,
- różnice w potrzebach i oczekiwaniach,
- wejście w narzuconą rolę,
- koncentracja na zadaniu a budowa relacji,
- zgodność własnego wizerunku, z tym co widzą inni.

Gra ta stanowiła punkt wyjścia do rozmowy o tym, jak latarnik powinien pracować z grupą osób wykluczonych cyfrowo, jaką postawę powinien przyjąć, od czego warto zaczynać cykl szkoleń, na co zwrócić szczególną uwagę w trakcie prowadzenia zajęć. Ćwiczenie generując sytuację konfliktową za sprawą koncentracji na technicznym sposobie budowy mostu będącego celem, wyzwala w uczestnikach duże emocje i zaangażowanie. To zwiększa szanse na dobre zapamiętanie wniosków, powoduje też, że uczestnicy stają się bardziej wrażliwi na drugą stronę, z którą mają pracować.

Drugi dzień szkolenia rozpoczynały ćwiczenia dotyczące aktywnego słuchania. Wprowadzono w nich koncepcję trzech poziomów słuchania (wewnętrzne, selektywne, globalne lub świadome), a także pojęcia takie jak: pytania otwarte i zamknięte. Ćwiczenia te miały pomóc latarnikom w badaniu potrzeb i zainteresowań osób wykluczonych cyfrowo. Dodatkowo miały zwrócić uwagę na to, aby ograniczyć ilość swych założeń, chcąc nawiązać relację i poznać drugą stronę.

Latarnicze studia przypadków dotyczyły kolejno następujących tematów: negocjacji, w celu uzyskania sali na prowadzenie zajęć, sposobów rekrutacji osób wykluczonych cyfrowo, rozpoznawania potrzeb uczestników zajęć latarnicznych, radzenia sobie z trudnym uczestnikiem. Przypadek zamykający tą część szkolenia dotyczył historii latarniczki, która poradziła sobie wzorowo na każdym etapie działalności. Zaprezentowane studium miało na celu podsumować wszystkie dobre praktyki, które warto stosować podczas działalności latarnicznej. Kluczowym elementem zamykającym ten etap szkolenia była refleksja, że prowadząc kursy czy zajęcia, warto zadbać o zbudowanie takiej atmosfery i relacji, aby móc poznać potrzeby i zainteresowania drugiej strony, gdyż tylko wówczas jesteśmy w stanie wdrażać osoby wykluczone cyfrowo w e-przestrzeń oraz pobudzać do nauki.

W ramach podsumowania całości szkolenia każdy z latarników rysował własny plan działania i przedstawiał go w postaci mapy myśli. Główne hasła

mapy myśli, które każdy z latarników miał dopasować do swojej sytuacji, dotyczyły: otoczenia (instytucji), odbiorców, zasobów, najbliższych planów, motywacji. Celem tej części była próba osadzenia siebie w określonym kontekście (charakterystycznym dla danej społeczności lokalnej) i stworzenie indywidualnego planu działania edukacyjnego.

Podsumowanie

Do tej pory w ramach akcji Polska Cyfrowa Równych Szans przeszkolono 2614 edukatorów przeciwdziałających zjawisku wykluczenia cyfrowego. Jest to największe na przestrzeni ostatnich kilkadziesiąt lat wydarzenie w obszarze intensywnego przygotowania trenerów na potrzeby otaczającego świata. Paradoksalnie w ciągu kilku miesięcy wykształcono w Polsce w ten sposób o wiele więcej „specjalistów” w zakresie edukacji medialnej osób dorosłych, niż uczelnie wyższe zdołały wykształcić absolwentów o specjalnościach andragogicznych. Pasjonaci-wolontariusze pracujący w różnych branżach, niekoniecznie związanych z oświatą, dzięki dwudniowemu intensywnemu kursowi stali się edukatorami niezwykle dużej grupy osób uczestniczących w bezpłatnych zajęciach realizowanych w środowisku lokalnym. Ilość słuchaczy kursów komputerowych do tej pory nie jest oszacowana, aczkolwiek przyjmuje się, że działania będą dotyczyły kilkadziesiąt tysięcy osób zaliczanych do kategorii e-wykluczonych.

Akcja kształcenia tak dużej liczby edukatorów osób dorosłych jest niewątpliwie jednym z ważniejszych wydarzeń na mapie edukacyjnej Polski oraz Europy w 2012 roku. Warto w tym momencie podkreślić, że projekt Polska Cyfrowa Równych Szans otrzymał pierwszą nagrodę podczas szczytu Społeczeństwa Informacyjnego zorganizowanego w Genewie przez Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny (ang. International Telecommunication Union, skrót ITU) w ramach kategorii „Capacity building”, oznaczającego budowanie potencjału cyfrowego. Tego typu akcja edukacyjna jest zjawiskiem dotąd niespotykanym, gdyż w obszarze edukacji cyfrowej prym wiodły do tej pory instytucje takie jak: uniwersytety III wieku, organizacje pozarządowe czy też komercyjne firmy. Niniejsze rozwiązanie rodzić może jednak kilka problematycznych pytań związanych z efektywnością działań edukacyjnych latarników, zatem:

- czy dwudniowe szkolenie bazujące na metodach aktywizujących jest w stanie wystarczająco przygotować do pełnienia roli edukatora osoby zazwyczaj nieposiadające doświadczenia dydaktycznego?
- w jaki sposób dbać o jakość podejmowanych działań przez Latarników Cyfrowej Polski, jeśli nie wypracowano do tej pory kompleksowej metody kształcenia osób wykluczonych cyfrowo?

- czy i w jakim zakresie zaangażowanie wolontarystyczne jest czynnikiem wystarczającym do bycia efektywnym edukatorem dorosłych?
- w jaki sposób organizacje realizujące podobne projekty powinny wspierać edukatorów osób dorosłych, aby proces kształcenia był jak najbardziej efektywny?

Powyższe pytania stanowią jedynie krótki zestaw problemów badawczych, które powstały za sprawą opisanego w projekcie tekstu, będąc jednocześnie wyzwaniem dla kolejnych przedsięwzięć edukacyjnych finansowanych z budżetu Unii Europejskiej. Bezdyskusyjna jest jednak niezwykle pozytywna i innowacyjna idea, która przyświecała organizatorom projektu, natomiast każde działanie minimalizujące wykluczenie cyfrowe służące podnoszeniu jakości życia osób zmarginalizowanych zasługuje na wyróżniająco pozytywną ocenę.

Bibliografia

WIP (2012), World Internet Project Poland. Agora SA i Orange Polska, Warszawa.

Tomczyk Ł. (2008), *Wykluczenie cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym*, [w:] P. Sienkiewicz, J. S. Nowak (red.), *Spoleczeństwo informacyjne. Krok naprzód, dwa kroki wstecz*, Wyd. Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice.

Tomczyk Ł. (2013), „*Latarnicy cyfrowej edukacji*” jako centralno-obywatelskie działanie na rzecz likwidacji komputerowego analfabetyzmu, [w:] A. Wąsiński, Ł. Tomczyk (red.), *Seniorzy w świecie nowych technologii Implikacje dla praktyki edukacyjnej oraz rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, Wyd. Śląsk, Katowice – w druku.

Netografia

Latarnicy Cyfrowej Polski – relacje ze szkoleń dostępny na: latarnik.mwi.pl/szkolenia/relacje-zeszkolen (otwarty 20.12.2012).

PCRS, Notka prasowa dostępny na: <http://latarnik.mwi.pl/latarnicy-w-mediach/dla-mediow> (otwarty 20.12.2012).

Summary

Lamplighters of Digital Equal Chances Poland's activity as innovative form of counteracting digital gap

Keywords: Informational society, digital exclusion, Lighthouse-Keepers of the Digitally Equal Poland, adults teacher

Educational project *Latarnicy Polski Cyfrowej Równych Szans* (Lighthouse-Keepers of the Digitally Equal Poland) is one of the most important events concerning the practical education of adults in 2012, aimed at preparing them for the challenges of the world of information. The event is being conducted on two levels. First, completed level, involved the recruitment of 2614 volunteer teachers. Second level involves development of educational infrastructure and undertaking of educational activities aimed at minimizing the phenomenon of digital exclusion in Poland by educating the group of "digital immigrants". The enigmatic name of Lighthouse-Keeper as a source of light (knowledge), reflects the main idea of the project, oriented at disinterested educational activities for people devoid of various e-skills.

In the first part this elaboration outlines the classification of the society by the ability to use the modern IT solutions. Subsequent parts describe the targets of the project *Polska Cyfrowa Równych Szans* and details of methodology used to prepare the volunteers to be the new media teachers for adults.

